Бярозка

№ 6/2012(1009)

bjarozka@mail.ru
vk.com/club 34570145

● Верасок

Малінаўскія галасы

На базе бібліятэкі № 15 Мінска існуе літаратурны гурток пад зычнай назвай «Малінаўскія галасы». Сюды прыходзяць як вучні старшых класаў школ мікрараёна, так і значна меншыя па ўзросце. Іх аб'ядноўвае любоў да мастацкага слова і жаданне быць пачутымі ў бязмежнай літаратурнай прасторы. Творчы кіраўнік гуртка — паэтэса Іна Фралова.

* * *

Па вуліцы цёмнай іду я —
Няма ні людзей, ні машын.
Чарней чорнай ночы пануе
Настрой у самотнай душы.

Шкрабецца параненым зверам,
Душу на кавалкі ірве,
І топіць сваім недаверам,
Нібыта я ў чорнай дрыгве.

Чаромхавай квеццю завею
Услед на душу нацкуе,
Бо розум шчэ цепліць надзею,
І сэрца малітву пяе.

Ганна УРОНСКАЯ,
11 клас, СШ № 215, Мінск

* * *

Бягуць да хат імкліва па двары
Даўно знаёмыя «чужыя» чаравікі.
Ніхто, на жаль, не бачыць, як стары —
Стары сабака іх вядзе падлікі.

На лапы ціхенька паклаўшы галаву,
Саромячыся слёз — хавае вочы.
«Стрыжэ» хвастом пажоўклую траву,
Калі пагладзіць знойдзецца ахвочы.

Такі, відаць, сабачы выпаў лёс —
Век дажываць нябогам беспрытульным.
Ніхто сабачых не заўважыць слёз...
Усё б нічога! Дзе б куток утульны?!

Дварняк галодны з сумам уздыхне:
— Якія могуць быць з жыццём разлікі?!
І ад пачатку самага пачне
Лічыць знаёмыя «чужыя» чаравікі.

Марына МАРОЗАВА,
11 клас, СШ № 215, Мінск

* * *

Засумаваўшы ў гавані, прымроіў карабель
Калісьці напатканую ў вандроўцы паралель.
І тут жа сябра-вецер узяўся памагчы —
Напоўніў туга ветразь і ўсеўся на плячы.

Спяшаецца нястомна да мэты карабель,
А сябра-вецер верны вядзе сваю дуэль —
Да сіпаты змагаецца з шалёнаю вадой
І песенькай вясёлаю ўздымае ў хваль настрой.

Якой цяжкой вандроўка б на моры не была,
Але для сябра вецер не шкадаваў крыла.
Імкненне да прыгодаў — адвагі іх сакрэт,
Вітаў сяброў далёкі бязмежна-сіні свет.

Сёстры Марыя і Наталля КОЧАТАВЫ,
9 клас, СШ № 207, Мінск

У мяне няма каханага! Чаму?

Фота Рагнеда Малахоўскага.

Мне ўжо пятнаццаць. Або яшчэ пятнаццаць. І ў мяне няма каханага хлопца. Я не вельмі хвалююся з-за гэтага. Але, ведаеце, здараюцца моманты, калі сяброўкі з захапленнем расказваюць пра свайго незвычайнага Мікіту, прыгожага Жэню, клапатлівага Дзіму... А мне застаецца толькі ківаць галавой і як мага шырэй усміхацца. У такіх сітуацыях я пачуваюся слімакомпустэльнікам... І задаю сабе пытанне: «Чаму ў мяне няма хлопца?» Я ж маладая. І душа патрабуе кахання!

Каб быў хлопец, трэба яго знайсці. Але як? Вядома, у маім асяроддзі ёсць шмат асоб мужчынскага полу. Але праблема ў тым, што Артур любіць выключна сябе (на такіх, як ён, у мяне жудасная алергія). Рома, наадварот, самааддана кахае ўсіх навокал. У Міхася адна любоў на ўсё жыццё — гісторыя, а ў Лёшы — Вераніка. Вова занадта прыгожы для мяне. З Антосем мы проста сябруем. Андрэй малады, а Аляксандр — дарослы. Паша дзіўны. Стэфану я падабаюся, але гэта неўзаемна. На жаль... А вось Ягор мне сімпатызуе, і я яму таксама. Але ён жыве ў іншым горадзе.

Занадта шмат увагі мы надаём сёння знешнасці. У пагоні за моднымі джынсамі мы забываем, што кахаюць не знешнасць, а душу. Так, я ніколі не была ідэальнай. І не трэба. Мне падабаецца маё рабацінне і мая постаць, хоць яна і не адпавядае агульнапрынятым стандартам. Я не прачынаюся штораніцы ў 6.30, каб нафарбавацца і падабраць спадніцу ў тон шкарпэткам.

А разуменне кахання, стаўленне да адносін? У кожнага яно сваё. Напрыклад, мая сяброўка Юля лічыць, што каханне прыходзіць раз у жыцці і не ў пятнаццаць гадоў. Таму, калі ёй прызнаюцца ў каханні, яна загадкава маўчыць. Вераніка таксама падабаецца многім хлопцам, але для яе цяпер важней вывучаць уласцівасці серавадароду і ўнутраную будову чалавека. Каця знайшла каханне на ўсё жыццё і сустракаецца з хлопцам ужо 2 гады. Даша ўвесь час у пошуках шчасця. Шукае, знаходзіць, памыляецца і зноў шукае. Для яе каханне — гэта жыццё.

А ўвогуле... Я яшчэ не закахалася! І гэта самая галоўная прычына, чаму ў мяне няма хлопца. Я веру, што каханне — гэта нешта асаблівае, вышэйшае. Сам лёс сутыкае нас з патрэбнымі людзьмі ў патрэбны час. Не трэба шукаць у кожным сваё каханне. І калі цяпер я не закаханая, значыць, не сустрэла свайго чалавека. Значыць, час яшчэ не прыйшоў.

Настасся ГОРБАТ,
15 гадоў, Маладзечна

* * *

«Я памятаю першую сустрэчу,
Калі збянтэжаная я стаяла,
І мне хацелася стаяць так вечна...
Той момант паўтарыць бы я жадала!» —

Так думала звычайная дзяўчына,
Што ўпершыню кахала, адчувала.
Такая нечаканая навіна,
Што ўсё ў яе жыцці шчаслівым стала.

А Ён? А што яму?
Яна не першая, ды й не апошняя.
Не мог «нашкодзіць» ён жыццю свайму.
Яго расстанне не кранула слёзнае.

Не плач, дзяўчына, не трэба...
Не варты тваіх Ён крыштальных слёз.
Каханне... Яно ад неба.
Складанасці гэткай Ён не панёс.

Але ты, дзяўчына, ведай:
Забудзеш усмешку Яго.
Нямала Ён зведае бедаў
І ўспомніць шчэ, страціў каго.

Нялёгка ў жыцці Яму будзе,
Ды гэтак, усё ж, справядліва.
Кахаць хай спяшаюцца людзі,
Ад любві не бягуць баязліва!

. . . .

Так бывае:
Позна разумеем мы,
Што для сябе губляем
Кропельку душы.

Юлія МАШАРА, 11 клас,
в. Юндзялова Віцебскай вобласці

Разгадваць святую таямніцу жыцця з пляцаком за спінай*

Сёння шумнае лета ў Бамбеі, заўтра — цішыня зімовага Кіева

Прыгожае, глыбокае і моцнае перажыванне жыцця — хіба не гэтым падарожжа ў першую чаргу слаўнае? Ну, як кіно ў кінатэатры глядзіш і захапляешся... У дарогах часам бывае цяжка, сумна, нудотна. Калі чатыры гадзіны «вісець» на трасе альбо цэлы дзень у кабіне фуры сядзець... Калі тры дні запар дажджы, а твой дом — гэта лес і вільготны намёт... Але, па-першае, і гэта перажыванні такія, вельмі сапраўдныя, не штучныя, такіх не перажыць на гарадской кухні, па-другое, жыццё ўзнагароджвае за «пакуты»: мерзнеш тры гадзіны на трасе, а потым цябе «падбірае» добрая сям'я, яшчэ і ў госці запрашае на абед. І радасна-радасна неяк!.. Альбо надыходзіць ноч, а ты ўсё яшчэ з дальнабойшчыкам у фуры імчышся па зімовым заснежаным лесе. І нейкая чароўная, добрая і на дзіва прыемная містыка начной трасы ахоплівае. Дальнабойшчык, родам з Балгарыіі, ставіць кружэлку з нацыянальнай музыкай. Цёплая, захапляльная гутарка завязваецца.

У Паўднёвай Індыі.

Памятаю, як моцна і востра перажывалася снежная зіма пасля двух месяцаў у Індыі.

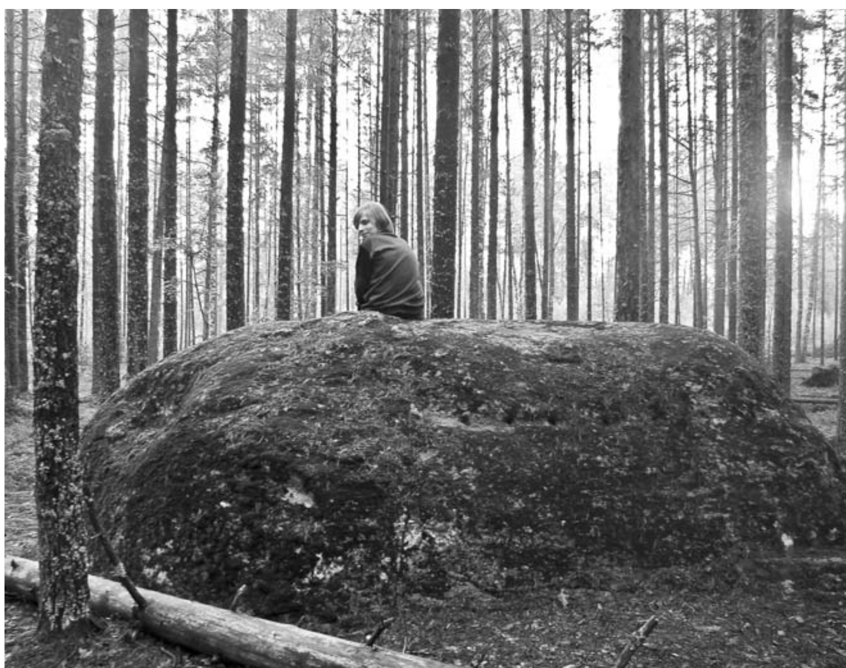
Мая Індыя — гэта таксама вольнае падарожжа: праўда, без аўтастопа, бо гэта ўвогуле вельмі часта немагчыма на паўвостраве Індастан, але ж і без турфірмы. Адна... Надакучыла быць залежнай, шукаць і не знаходзіць спадарожніка — паляцела ў Бамбей без сябра-таварыша, без сябра-таварыша і вярнулася.

Адзінае, што заставалася нязменным на працягу двух адметных месяцаў жыцця ў краіне кастаў і

* Працяг. Пачатак у № 5 за 2012 г.

каляровых сары — гэта я сама ды пляцак за спінай. А зрэшты, толькі пляцак, бо і я змянялася, перажываючы разнастайную палітру станаў: «Сонечныя індыйскія ранкі — проста цуд!», «Да самалёта цэлых паўмесяца! Як усё бязглузда, як больш не хочацца вандраваць і жыць у гест-хаўсе...», «Свяшчэнная Ганга! Я і не думала, што яна так уразіць!»

У лесе на Карэльскім перашыйку пад Піцерам.

Мая Індыя — гэта сельскі аўтобус, у якім нават англійскую мову не ведае ніхто. Неверагодна шумныя і хаатычныя гарады з каровамі на вуліцах, што без сораму сунуць пысу ў сметніцу. Жанчыны ў стракатых і каляровых сары, паўсюднае смецце, свежы сок з зялёнага какоса, бананы штодзень, малпы, зграі пацукоў на індыйскай чыгунцы. Каларытныя, часта вельмі шчаслівыя, але прагныя да грошай недатыкальныя. Ежа, якая ў індыйскіх гарадах абавязкова вострая. Індыйскі акіян; зрэшты, пяць дзён на Індыйскім акіяне, а потым чаканне на брудным індыйскім вакзале, дзе натуральна ляжаць на падлозе, і цягнік, зноў цягнік... Два месяцы падарожжа па краіне: больш, чым на пяць дзён, на адным месцы я не затрымлівалася.

Карацей кажучы, Індыя — надзвычай уражвальнае кіно для беларуса. Але і з гэтай стракатай краінай звычайная справа: спачатку яна — Адкрыццё, а потым так сабе. Некаторым, хто праводзіць кожную зіму на паўвостраве Індастан (а гэта цяпер папулярная практыка сярод рускіх і асабліва сярод еўрапейцаў), ужо і вандраваць па краіне лянотна і нецікава. Тады можна спакойна зімаваць на ўзбярэжжы акіяна дзе-небудзь на пляжах неахіповага Гоа, зарабляючы грошы танцамі альбо музыкай, калі на тое здольны.

У заснежаны (і пасля Індыі такі спакойны і ціхі) Кіеў я прыляцела ў сярэдзіне марознага студзеня. Вяртанне ў родную зіму — гэта было сумна, але прыгожа, звонка і вельмі не будзённа. Як дзяцінства, як палатно жывапісца.

У сонечным Бамбеі было плюс трыццаць, у Кіеве, куды прылятаў самалёт, — мінус сямнаццаць, шэрыя зімовыя курткі, аніякага сонца. Як холадна ў Кіеве і як тужліва-незразумела!

Чамусьці (па звычцы, відаць) у сямнаццаціградусны мароз я паехала аўтастопам — з родным пляцаком за спінай, прыгожа вышытай торбай з Гоа, а ў торбе — вялікая скрынка з улюбёнай індыйскай масала-гарбатай... «Вісела»

На беразе Паўночнага мора ў Нідэрландах.

гадзіны тры на мяжы, за-мяр-за-ла! Дальнабойшчык, які нечага чакаў, не пажадаў ратаваць, ніхто не пажадаў ратаваць. Але я за-мяр-за-ла! Папрасілася пагрэцца ў кабіне фуры: у выніку дальнабойшчык давёз да самага Мінска. І ехалі праз ноч па заснежаным лесе, прыпыняліся ў дарожнай сталоўцы, дзе так шэра, па-постсавецку сціпла. Я гутарыла па мабільным тэлефоне з бацькамі, не магла стрымаць слёз — такая шчымлівая радасць унутры!.. Увогуле ж, мне было сумна. Але сум гэты быў на дзіва сапраўдным, як гэты снежны і некрануты горадам начны лес.

І цябе стала болей!..

Роля «вольны вандроўнік» узбуйняе раўчук жыцця: ён пашыраецца, паглыбляецца, цячэ смялей, весялей. І, здаецца, цябе стала болей! Па-рознаму можна жыць: у кватэры, у намёце, у лесе.

У першых падарожжах я востра сумавала па доме. А потым ужо менш атаясамлівала сябе са сваім горадам, са сваім родным пакоем. І стала цікава час ад часу знаходзіць адчуванне: дарога, па сутнасці, нічога не мяняе, бо дом паўсюль. Ды і кола знаёмых узнікла ў «чужых» гарадах.

Мне здаецца, што некаторыя сусветы пачалі адкрывацца дзякуючы менавіта далучанасці да святой стыхіі дарогі. Павандраваўшы па Еўропе, я пачала сур'ёзней цікавіцца выяўленчым мастацтвам.

А яшчэ як жа пазнавальна не толькі самому вандраваць, але і прымаць гасцей! Часам я «падбірала» вандроўнікаў проста на вуліцы. І вось усяго на тры ночы падзяліўся дахам, але, аказваецца, паспееў за гэты час палюбіць госця, прывязацца да яго і цэлае жыццё з ім пражыць. З'язджае чалавек, а табе сумна. І пачынаеш адчуваць захапляльнасць жыцця, бо развітвацца з маляўнічым, як захад, сумам і, можа, больш не ўбачыцца ніколі, — гэта кранальна. Аддаеш назаўжды госцю адзін са сваіх улюбёных швэдараў, бо свой ён згубіў недзе ў дарозе...

«Праходзіць, не пакідаючы і ценю на сцяне»

Бывае, можа падацца, што «надакучыла!» — вывучаць гарады, ездзіць на які-небудзь фестываль альбо ўвогуле вандраваць. Можа, і на самай справе надакучыла. А можа, усяго настрой такі, які абавязкова зменіцца супрацьлеглым. Ці час прыспеў займацца чымсьці іншым, а потым зноў у стыхію дарогі вярнуцца. Мудрыя людзі, што жывуць з расціснутымі кулакамі, пагаджаюцца з усімі праявамі жыцця.

Навандравацца, рэалізаваць сваю прагу прыгод — ад гэтага робішся больш спакойным, а значыць, мудрэйшым. Ужо так, як раней, не турбуешся, што ў гэтым жыцці можна прапусціць нешта грандыёзнае.

Мне ўжо не шаснаццаць, мне дваццаць чатыры. Я люблю сваю біяграфію — біяграфію аўтастопшчыцы, дзяўчынкі з пляцаком, дзяўчынкі з хіповымі фенькамі.

Біяграфія гэтай дзяўчынкі — таленавітае, як само жыццё, кіно. Яго не перадасі часопіснай публікацыяй альбо фотаздымкамі. І разгортваецца гэта кіно выключна ў *маёй* галаве. Яно прыгожае і таемнае, бы начныя мятлікі ўлетку, што ляцяць на святло загараднай веранды. Кожны ведае гэты ціхі, але ап'янальны і не будзённы водар успамінаў.

Любая дарога заканчваецца цьмянай і цеснай прасторай знаёмага ліфта. Мінулае — гэта *мінулае*. Мінулае — гэта выдумка розуму, кіно выключна ў *маёй* галаве.

Я выдумала гэтую дзяўчынку з пляцаком. Але я люблю яе. Гераіню кінастужкі пра дарогі. Пра жытнёвыя палі ля трас. Пра гарбату ў кабіне фуры — са стомленым і добрым дзядзькам дальнабойшчыкам.

Кацярына БЕЗМАЦЕРНЫХ,
фота аўтара

Сябры! А якія падарожжы адбываліся з вамі? І што яны дапамаглі вам зразумець? Адкрываць усё новыя сусветы можна не толькі ў Мірскім замку альбо ў Парыжы, але і ў беларускай вёсачцы. Ліступце, выказвайце сваё меркаванне на старонках нашага часопіса!

Так не хапае сцэны

Гэта сумнае пачуццё, якое точыць цябе знутры, калі сядзіш за кулісамі ці ў зале і глядзіш на тое дзеянне, што адбываецца там — у святле сафітаў і ў хвалі чалавечых эмоцый…

Успамінаеш, як раней плакалі, дакаралі бацькоў за «страчанае дзяцінства», злаваліся з-за частых канцэртаў, недахопу часу, нервовых рэпетыцый і летаніны. Пяціхвіліннае, але такое непаўторнае адчуванне дзікага ўсплёску эмоцый у душы пасля выступлення хутка згладжвалася і «заядалася» іншымі праблемамі.

Потым сталелі і проста «адмазваліся» ад усяго гэтага, спасылаючыся на неіснуючыя важныя справы.

І вось праходзіць час — зусім няшмат, літаральна год ці два, і ты разумееш, што ўсё гэта — дадзена перажыць не кожнаму, што аднойчы пабываўшы на сцэне, пракраўшыся ў таямніцы рэпетыцый і пачуўшы апладысменты, адрасаваныя табе і тваёй творчасці, ты ніколі не зможаш гэтага забыць.

Адразу хочацца гэтак жа, як і артысты, выйсці на сцэну, «зарадзіць» публіку і атрымаць асалоду самому. Пабыць зноў у той мітусні…

Мне хапіла паўгода, каб зразумець, як моцна буду па ўсім гэтым сумаваць…

Ганна САСНОЎСКАЯ,
17 гадоў

Сцёбны кабацкі рок-н-рол, r'n'b ды інш.

Прыкіньце: сядзіце гэтак з сябрамі ў кавярні і дзень нараджэння адзначаеце, а вакол якасны беларускі музон без асаблівай загрузкі — добра! І вось яно, але ўпершыню ў гэтай плыні («РСП», «ЛТ»), нарэшце абышлося без трасянкі, а значыць і без люмпенізацыі кабацкіх забаў. Праўда, быў яшчэ «Камэлот», куды збіраліся пісьменныя, адукаваныя людзі, якіх не задаволіш стылістыкай kalhaz-rock. Але ж і «Кальмары» вызначылі сабе больш высокую планку, дзе можна абысціся без самапрыніжэння нават у кабацкай кампаніі. Ці справіліся? Гэта давёў прэзентацыйны канцэрт альбома «Пад піва» ў сталічным клубе «Re:Public», калі «Кальмары» выступілі ў агульным канцэрце з бярозаўскім жа «:B:N:».

Як удалося нейкім пачаткоўцам прабіцца на такі прэстыжны канцэрт? Ніякага вонкавага пратэкцыянізму, бо тым «пачаткоўцам» знаёмая ўжо і сцэна клуба «Reactor» яшчэ з 2008 года, дый хто ж не ведае іхні мега-хіт:

Падышоў да дзяўчыначкі,
Каб напіцца са скрыначкі.
Яна пасвіла сто жывёл
І гуляла у бадмінтон.
Дык сказала яна тады:
«Гэй, хлапеча, ідзі сюды,
На жаданне згуляй са мной,
Пераможаш, буду тваёй...»
Ох, як яна гуляла ў бадмінтон!

Гэта ўжо амаль класіка беларускай песні, ажно аўтар славутых «Ручнікоў» Мікола Пятрэнка здрыгануўся. Твор выдаваўся на шматлікіх складанках і, безумоўна, трапіў бонусам у альбом «Пад піва» (трэк са шчаслівым нумарам 13).

А чытаю ў буклеце выдання склад тых «пачаткоўцаў», дык там практычна ўвесь «:B:N:», былы і цяперашні: Сяргей Машковіч (вакал, ён у абодвух гуртах і тэксты піша),

Гурт «Кальмары».

Максім Шолахаў (басіст, граў у першым альбоме «:B:N:»), Максім Літвінец (вакал, у «:B:N:» на рытм-гітары), а за бубнамі — сам фронтмэн і гітарыст Алесь Лютыч. Але ўсё ж «Кальмары» — не «:B:N:», бо гітарыст Генадзь Чарныш, трубач Аляксей Цуркан, акардэаніст Алесь Яровіч упершыню на сталічнай сцэне. Але хапіла досведу вартасна адзначыцца. Дый у альбоме сола на акардэоне напрыканцы песні «Пакаленне пепсі-кола» або на трубе ў песні «Чырвоны капялюш» пацвярджае выдатны клас музыкаў. А гітарыст Генадзь Чарныш дык і ўвогуле музыку сам піша («Сантэхнік», сапраўдны хіт «Выпускніцы», «Чырвоны капялюш» з Яровічам, «Ён і яна» з Лютычам). Атрымліваецца ў яго не горш за Лютыча («Бадмінтон», «Імпарт-экспарт», «Party», «Жоўтыя тухлі», «Калдыры», «Пакаленне пепсі-кола»).

Усе чатырнаццаць трэкаў альбома «Пад піва» — узорная лёгкая музыка з выразна незагрузнымі рыфмамі кшталту «кіно/даміно, п’яны/стаканы, зарплаты/дахаты» («Ён і яна»), «твары/мары, бутэлькі/нядзелькі, двары/пары/калдыры, зімой/добры настрой, людзі/добра будзе» («Калдыры»), «чаркі/шкваркі, абшары/кальмары, мроі/напоі, піва/шчасліва» (апошняе, натуральна, з фірменнай стартавай песні «Кальмары»). І ўсё гэта — пад танцавальныя рытмы полечкі, танга, хіп-хопу ці босса-новы. Нямала ў альбоме і пазнавальных рэтра-цытат са стылістыкі часоў рок-н-рола, бугі-вугі ды нават hard-rocku. А часам «Кальмары» наўпрост ідуць на жартаўлівую беларусізацыю знакамітых сусветных зонгаў (напрыклад, «Амбрэла» ад спявачкі Rihanna, зоркі амерыканскага r’n’b). Але варта яшчэ заўважыць, што сэнс песень пры тым відавочна не прыніжана-алкагольны, а цалкам здаровы: «колькі можна ужо піці,/ лепей ешце болей, людзі,/ і тады ўсё будзе добра,/ і тады ўсё добра будзе».

Асабняком бы паставіў я хіт «Хлопчыкі з Бярозы», у якім выяўлена традыцыйная беларуская любоў да сваёй «малой» радзімы. Без самапрыніжэння перад «цэнтрам», без боязі клішэ правінцыялізму, з трывалым асэнсаваннем паняцця «наш край» як цэласць.

Дождж, падаюць кроплі
З неба на дахі,
І мы, быццам птахі.
Лятаем між іх.
Ты была незвычайнай,
Прыгожай, імклівай,
Затое, мажліва,
Не плакала ў слізь.
А па вачах тваіх
Бягуць маўкліва слёзы,
А я — адзіны з тых...
Тых хлопчыкаў з Бярозы.

Я, праўда, не ўпэўнены, што азначае назоўнік «слізь», бо запісваў цытату на слых, але ж відавочна нешта склізкае або слязлівае, але непаразумення ў слухача не выклікае. Каму ж яшчэ, як не чыстакроўным беларусам (крывічам, лютычам, ліцвінам, літвінцам) прыдумваць неалагізмы беларускія!

Калі адзін мой сябра-меламан наракаў, што нібыта ў альбоме «Пад піва» не хапае нейкай навізны, няма да чаго прыслухоўвацца, я адказаў: «Схадзі ў оперу, але ж і там пад піва табе не дадуць прыслухацца. Гэта музыка адпачынку, у ёй выразныя танцавальныя рытмы. Яны кепска сыграны?» — «Не.» — «Дык не пакутуй, адпачывай. Гэта не для слухання, а для адпачынку». Не ведаю, наколькі я быў пераканаўчым, але часта ў дарозе, едучы машынай, вельмі прагну менавіта такой музыкі, якая не дасць заснуць, але здыме любую стому. 47 хвілін такой музыкі вы знойдзеце акурат у альбоме «Пад піва» бярозаўскага гурта «Кальмары».

А тое, што прадукт сур’ёзны пры ўсёй сваёй лёгкасці, гаворыць факт, што мастацкай аздобай «кальмараўскага» альбома «Пад піва» займаўся гітарыст «IQ48» Яўген Бузоўскі, які выкарыстаў здымкі Анастасіі Сушчэвіч. Ну проста як у ваду глядзеў.

Але ж як яна гуляла ў бадмінтон!

Вітаўт МАРТЫНЕНКА,
музычны крытык

● **Слоўнік-алоўнік**

Глум, глуміць

Глум — пра што-небудзь папсаванае, марна страчанае.

Глуміць — марна траціць, псаваць.

Пайсці на глум — фразеалагізм, што значыць «псавацца».

Пад восень паны з лесавых урочышчаў пачалі скардзіцца на часты ***глум*** *лесу мужыкамі.*

Рыгор МУРАШКА

Восень ***глуміць***
Усе кветкі, ўсе галінкі,
Ўсё змятае да сцяблінкі.

Цётка

Калі жыццё ***пайшло на глум****, трэба пастарацца, прынамсі, прыгожа памерці.*

Фрэдэрык БЕГБЭДЭР

На гэты раз беларускія слоўкі «Бярозка» вучыла разам з 8 «В» класам мінскай гімназіі № 56. Падлеткі атрымалі творчае заданне: напісаць выказванне ці прыдумаць гісторыю, выкарыстаўшы словы **«глум, глуміць»**.

У мяне было багата сяброў. Усе яны былі прыветнымі, вясёлымі і харошымі людзьмі. Аднойчы іх не стала ў мяне. Бо маё здароўе пайшло **на глум**, і многія з сяброў адвярнуліся ад мяне. У такія моманты разумееш, хто сапраўды быў табе сябрам. Яны нават перасталі размаўляць са мной, і гэта, безумоўна, **глуміць** маё добрае меркаванне пра іх.

Соф'я ЛЯВЫКІНА.

Жыў-быў на свеце хлопчык. Яго звалі Мішам. І была ў Мішы мянушка **Глум**. Мянушку яму далі за тое, што ён псаваў усё, да чаго дакранаўся, хаця і хлопчыкам ён быў на самай справе добрым. Была ў **Глума** мара — стаць вучнем. І вось аднойчы ён пазнаёміўся з адной жанчынай. Яна ўбачыла надзею ў яго вачах і дапамагла пайсці ў школу, дзе ён навучыўся ўсяму, чаму хацеў. Калі **Глум... Глум?** Ды не, цяпер ужо не Глум, а проста Міша! Калі Міша скончыў школу, то стаў вельмі працавітым чалавекам, які дапамагаў людзям у іх жыццёвых справах.

Ігар САКАВЕЦ.

У людзей адносіны часта ідуць **на глум**, таму яны не заўважаюць адно аднаго і не размаўляюць, але гэта не добра, таму што кожны мусіць звяртаць увагу адно на аднаго.

Кірыл ЛІСТУНОЎ.

Кацярына БЕЗМАЦЕРНЫХ,
малюнак Вольгі Алейнікавай,
7 клас, гімназія № 25, Мінск

Вялікі конкурс школьных сачыненняў

Ілюстрацыя да кнігі Джэрома Сэлінджэра «Над безданню ў жыце».

Дзяліцеся сабой

Сябры! Мы вельмі ўсцешаны вашымі новымі сачыненнямі ў нашай паштовай скрынцы. Але, на вялікі жаль, не кожнае з іх трапіць на старонкі «Бярозкі». Стандартныя памылкі першых літаратурных і журналісцкіх спроб: не раскрыць тэму ды замест цэласнага і глыбокага твора, даслаць нам усяго толькі паверхневыя накіды. Згубіць сваю ўнікальнасць у вельмі абстрактных, банальных і бясформенна «размазаных» разважаннях. Скарыстоўвайце яркія і канкрэтныя факты, шукайце штосьці незвычайнае. Распавядайце цікавыя жыццёвыя гісторыі людзей, бо, як той казаў, людзям больш за ўсё цікавыя людзі! Імкніцеся заўважаць дэталі. І... дзяліцеся сабой на старонках «Бярозкі»: гэта цікава і прыемна!

Кацярына БЕЗМАЦЕРНЫХ

З дзяцінства бацькі Паліны Бучэль выхоўвалі ў ёй любоў да кніг. Правесці вечар за чытаннем — лепшы адпачынак. Амаль усё жыццё Паліна прыдумляла розныя гісторыі і апавяданні, старанна іх запісвала. Любімыя прадметы ў школе — гісторыя і літаратура. Паліна Бучэль марыць стаць журналістам. Лічыць, што галоўнае ў жыцці не здавацца і верыць у свае сілы.

Маё люстэрка Холдэн Колфілд

Цудоўных кніг напісана багата. І, на жаль, прачытаць іх усе не змог бы ніхто з нас. Кнігі — гэта непаўторныя гісторыі і густы кожнай эпохі. Многія з іх застаюцца папулярнымі на працягу стагоддзяў, становяцца класікай, іншыя актуальныя толькі ў межах цяперашняга часу. Але кожны пісьменнік марыць

Паліна Бучэль.

пра тое, каб яго твор знаходзіў адгалоскі і праз шмат гадоў.

Калі б мяне спыталі пра тое, якую кнігу я лічу самай любімай, я б разгубілася. Кожную прачытаную кнігу я вельмі люблю. Усе яны адкрывалі для мяне нешта новае, прымушалі вучыцца ў галоўных герояў, хвалявацца, спачуваць. Але ўсё ж ёсць адзін твор, вельмі значны для мяне, вельмі асаблівы.

Раман Джэрома Сэлінджэра «Над безданню ў жыце» я прачытала ў 16 гадоў. Калі перагарнула апошнюю старонку, глыбока ўздыхнула. Здавалася, што аўтар увесь гэты час сачыў за маім жыццём, нейкім неверагодным чынам лавіў мой настрой і эмоцыі ды старанна гэта запісваў. Галоўны герой Холдэн Колфілд здаваўся мне часткай мяне самой. Я разумела літаральна ўсе яго думкі, улоўлівала ўсе перажыванні і засмучалася з-за яго няўдач.

Холдэн — сямнаццацігадовы юнак, які жыве ў Амерыцы 50-х гадоў мінулага стагоддзя. Ён ставіцца да людзей з пагардай, не імкнецца «згладжваць» выразы і кажа тое, што думае. Такая адкрытасць і просталінейнасць — раскоша, якую не кожны дарослы можа сабе дазволіць. З-за гэтага Холдэна выключаюць з многіх навучальных устаноў. Але гэта не змяняе яго прынцыпаў. Хлопца раздражняюць крывадушнасць і хлусня. Усё вакол здаецца яму прытворствам.

Але на працягу твора ён, трапляючы ў розныя складаныя сітуацыі і знаходзячы выйсце з іх, вучыцца чамусьці, робіць некаторыя высновы. Спрабуе разабрацца ў сабе і сваіх жаданнях. У канцы рамана Холдэн разумее, што для яго сапраўды важна. Усведамляе, для чаго яму варта жыць.

Галоўнаму герою Сэлінджэра, як і шматлікім падлеткам, уласцівы максімалізм. Але ўсё ж ён валодае тымі якасцямі, якіх многім дарослым так не стае: сумленнасць, адкрытасць, шчырасць і цвёрдае пачуццё справядлівасці. Калі б гэтымі якасцямі валодалі дарослыя, мне здаецца, свет стаў бы значна дабрэйшым.

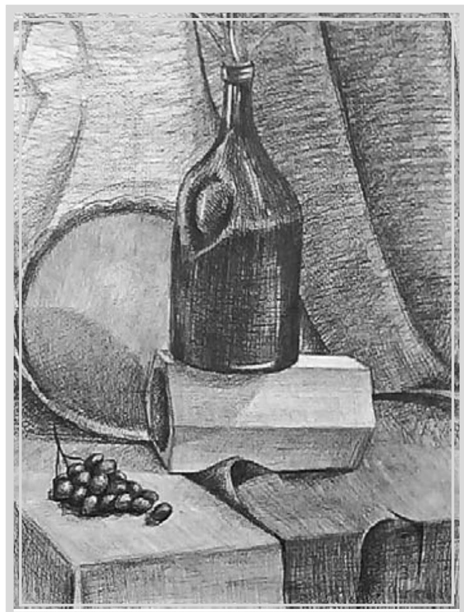
Раман «Над безданню ў жыце», напэўна, нікога не пакіне абыякавым. Любы малады чалавек зможа пазнаць сябе ва ўчынках, думках і выказваннях галоўнага героя. А даросламу гэтая кніга нагадае пра тое, што ён таксама быў неспрактыкаваным падлеткам, які задаваўся пытаннямі, адказы на якія так цяжка знайсці. Гэты раман нагадае, што мы занадта часта бачым складанае ў простым і зразумелым. І, магчыма, прымусіць нас стаць крышачку лепшымі.

Паліна БУЧЭЛЬ,
17 гадоў, Мінск

● Вернісаж

Завітаць у госці да мастачкі Сашы

На мой погляд, на свеце няма такога чалавека, які б не быў хоць у чымсьці таленавітым. Адзін добра ведае матэматыку, рашае складаныя задачы. Другі мае вялікі поспех у спорце, трэці займаецца музыкай, чацвёрты піша вершы...

У маёй гімназіі № 25 горада Мінска таксама ёсць вялікая колькасць таленавітых дзяцей. Але я хачу звярнуць асаблівую ўвагу на адну дзяўчынку з майго класа — **Аляксандру Нікалаеву.** Летась яна скончыла музычную школу, цяпер займаецца ў мастацкай. У кожную сваю работу яна ўкладае ўсю сваю душу, таму газеты і плакаты, малюнкі і мініяцюры, якія дзяўчынка намалявала для конкурсаў у нашай гімназіі, займаюць першыя месцы і заўсёды адзначаюцца як лепшыя. Калі ў нас узнікаюць пытанні наконт таго, як лепш штосьці ўпрыгожыць, Саша заўсёды параіць, дапаможа і прапануе крэатыўную ідэю.

— Я адчула ўжо ў раннім дзяцінстве, што ў мяне добра атрымліваецца маляваць. Але таксама хачу сказаць вялікі дзякуй сваім бацькам, якія заўважылі гэтыя здольнасці і правільна накіравалі мяне, аддаўшы ў мастацкую школу.

— А ўвогуле, ты захапляешся высокім мастацтвам?

— Так. Летась з бацькамі наведала «Эрмітаж» у Пецярбургу. Маю цікавую калекцыю кніг «Вялікія мастакі». Больш за ўсё мяне захапляюць палотны Леанарда да Вінчы, у асаблівасці «Мона Ліза». Мастацтва аказвае

мне вялікую дапамогу: дазваляе ажыццявіць мары, выразіць пачуцці і адпачыць душою.

— Ці забяспечана ты ўсім, што патрэбна для творчасці?

— У мяне ёсць усе, што неабходна для творчасці. А падтрымліваюць мяне ў гэтым бацькі і сябры.

— А вось розныя хатнія заданні ў школе... Яны ж адбіраюць твой творчы час!

— Выкананне хатніх заданняў, канешне, адбірае шмат вольнага часу, але я спраўляюся з усім. Час ад часу мне вельмі хочацца адпачыць пасля мастацкай школы, але я ведаю, што яшчэ трэба зрабіць заданні і для школы. Нікуды не падзецца ад гэтага. Хачу ўсюды паспець, хоць гэта і вельмі цяжка.

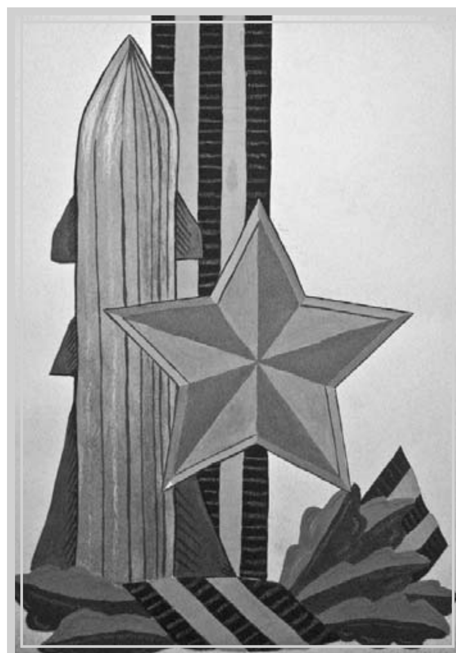
— А калі б не было грошай на фарбы і ўсё астанняе?

— Я заўсёды знайду альтэрнатыўны варыянт. Чагосьці не будзе — зраблю нешта іншае.

А цяпер апынемся ў яе пакоі... Сапраўды, адразу заўважаем, што тут жыве творчы чалавек! Вось сінтэзатар, на якім Саша цудоўна грае, вось мальберт. А колькі тут фарбаў!.. І гуаш, і акварэль, і фарбы для шкла. А для стварэння цікавых лічбавых выяў Саша выкарыстоўвае камп'ютар. Сучасныя лічбавыя тэхналогіі таксама дапамагаюць у творчасці. На маё пытанне, у чым заключаецца сакрэт поспеху, Саша адказала, што галоўнае — гэта адданасць сваёй справе, працалюбства і аптымізм. «Рабі, што трэба, і не адчайвайся. Калі што не атрымалася — спрабуй зноў!»

Кожны дасягае мэты па-свойму. Калі маеш пэўны талент, то выбірай свой шлях яго развіцця! Хто ведае, можа ў будучыні мы пачуем і тваё імя.

Мар'яна ЯЦЭВІЧ,
16 гадоў, фота Андрэя Нікалаева